

Ανωνυμοποιημένη έκδοση

Μετάφραση

C-374/23 – 1

Υπόθεση C-374/23 [Adoreikè] ¹

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

13 Ιουνίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Vilniaus apygardos administracinis teismas (Λιθουανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

1 Ιουνίου 2023

Ενάγοντες:

SR

RB

Εναγόμενη:

Lietuvos Respublika

[...] VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS
(ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΒΙΛΝΙΟΥΣ,
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ)

ΔΙΑΤΑΞΗ

[...] 1 Ιουνίου 2023

[...] Ο δικαστής του περιφερειακού διοικητικού δικαστηρίου του Βίλνιους, [...] [σύνθεση του δικαστηρίου],

¹ Η ονομασία που έχει δοθεί στην παρούσα υπόθεση είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

στο πλαίσιο της έγγραφης προδικασίας επί της διοικητικής διαφοράς σχετικά με την αγωγή που άσκησαν οι ενάγοντες SR και RB κατά της εναγόμενης [...] με αίτημα την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν από πράξεις του δημοσίου,

δέχθηκε τα εξής:

Οι ενάγοντες SR και RB, δικαστές του περιφερειακού διοικητικού δικαστηρίου του Βίλνιους [...] αιτούνται αποζημίωση από την Lietuvos Respublika (Λιθουανική Δημοκρατία), ποσού 74 286,09 ευρώ και 95 620,17 ευρώ, αντίστοιχα.

Οι ενάγοντες αιτούνται αποζημίωση από το λιθουανικό δημόσιο με την αιτιολογία, μεταξύ άλλων, ότι το ύψος των αποδοχών τους εξαρτάται από την πολιτική βούληση των λοιπών εξουσιών –της εκτελεστικής και της νομοθετικής– γεγονός το οποίο αντιβαίνει όχι μόνο στην αρχή της ανεξαρτησίας των δικαστών, που κατοχυρώνεται στο άρθρο 109, παράγραφος 2, του Lietuvos Respublikos Konstitucija (Συντάγματος της Λιθουανικής Δημοκρατίας), αλλά και στις διεθνείς υποχρεώσεις της Λιθουανίας.

Οι εκπρόσωποι [...] της εναγόμενης [...], με το υπόμνημα που κατέθεσαν από κοινού, αποκρούουν την αγωγή των εναγόντων. Προβάλλουν, κατ' ουσίαν, τα ακόλουθα επιχειρήματα: 1) δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις ευθύνης του δημοσίου δυνάμει του άρθρου 6.271 του Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (αστικού κώδικα της Λιθουανικής Δημοκρατίας). 2) ο ισχυρισμός περί παράλειψης του δημοσίου, κατά τρόπο που να στοιχειοθετείται ευθύνη του λόγω αδικοπραξίας, είναι αβάσιμος. 3) η Κυβέρνηση έχει το συνταγματικό δικαίωμα και καθήκον να καταρτίζει τον κρατικό προϋπολογισμό και να ορίζει τις αποδοχές των αξιωματούχων του δημοσίου και των δημοσίων υπαλλήλων. [4]) το βασικό ποσό [αποδοχών] των εργαζομένων του δημοσίου τομέα καθορίζεται ετησίως σε συνάρτηση με τους οικονομικούς πόρους και τις υποχρεώσεις του δημοσίου, ενώ το δημόσιο δεν ήταν σε θέση να αυξήσει το βασικό ποσό [αποδοχών] σε συντομότερο χρονικό διάστημα από όσο έπραξε. [5]) από το 2018 έως το 2023, το βασικό ποσό αυξάνεται σταθερά, λαμβανομένης υπόψη της τρέχουσας οικονομικής και κοινωνικής κατάστασης, των υποχρεώσεων του δημοσίου και των οικονομικών πόρων που αναμένεται να είναι διαθέσιμοι. [6]) το βασικό ποσό έχει επίσης άμεσο οικονομικό αντίκτυπο στον ιδιωτικό τομέα, καθώς και στον μέσο εθνικό μισθό. [7]) η αύξηση του βασικού ποσού έπαιξε επίσης σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη του ταμείου αποδοχών των δικαστών. [8]) η θέσπιση του μισθολογικού καθεστώτος των δικαστών εμπίπτει συνταγματικώς στην αποκλειστική διακριτική ευχέρεια του δημοσίου και των θεσμικών του οργάνων.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Lietuvos Respublikos teisėjų darbo apmokėjimo įstatymas (νόμου της Λιθουανικής Δημοκρατίας περί αποδοχών των δικαστών· στο εξής: LRJ), ο οποίος θεσπίστηκε από το Lietuvos Respublikos Seimas (Κοινοβούλιο της Λιθουανικής Δημοκρατίας· στο εξής: Κοινοβούλιο) κατόπιν πρότασης της Lietuvos Respublikos Vyriausybė (Κυβέρνησης της Λιθουανικής Δημοκρατίας· στο εξής: Κυβέρνηση), το βασικό ποσό του μισθού (αποδοχών)

(στο εξής: βασικό ποσό) του πολιτικού προσωπικού, των δικαστών, των αξιωματούχων του δημοσίου, των δημοσίων υπαλλήλων και των υπαλλήλων των θεσμικών οργάνων που χρηματοδοτούνται από το κράτος και τους δήμους της Λιθουανικής Δημοκρατίας για συγκεκριμένο έτος, χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των αποδοχών των δικαστών. Το βασικό ποσό καθορίζεται λαμβάνοντας υπόψη το μέσο ετήσιο ποσοστό πληθωρισμού του προηγούμενου έτους (όπως υπολογίζεται βάσει του εθνικού δείκτη τιμών καταναλωτή), το επίπεδο του κατώτατου μηνιαίου μισθού και τον αντίκτυπο άλλων παραγόντων που επηρεάζουν το επίπεδο και την εξέλιξη του μέσου μισθού στον δημόσιο τομέα. Κατά το άρθρο 4, [παράγραφος 2], του LRJ, οι αποδοχές των δικαστών των δικαστηρίων γενικής δικαιοδοσίας και των δικαστηρίων ειδικών διαδικασιών αποτελείται από: 1) μισθό· 2) επίδομα αρχαιότητας του υπηρετούντος στο λιθουανικό δημόσιο· 3) επίδομα εργασίας και επιφυλακής κατά τις ημέρες άναπαυσης και αργιών, καθώς και αντικατάστασης· και 4) μπόνους για αύξηση του φόρτου εργασίας.

Κατά το κεφάλαιο II του παραρτήματος του LRJ, ο συντελεστής για τον μισθό δικαστή περιφερειακού δικαστηρίου είναι 17.2. Ο συντελεστής θεσπίστηκε με τον Lietuvos Respublikos teisėju atlyginimų įstatymo pakeitimo įstatymas Nr. XI-235 (νόμο XI-235 για την τροποποίηση του παραρτήματος του νόμου της Λιθουανικής Δημοκρατίας περί αποδοχών των δικαστών), της 28ης Απριλίου 2009 (ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1η Οκτωβρίου 2013), και δεν έχει τροποποιηθεί από την 1η Οκτωβρίου 2013 και εφεξής, παρά μόνον για τους δικαστές των τοπικών δικαστηρίων. Ο μισθός των δικαστών των δικαστηρίων γενικής δικαιοδοσίας και των δικαστηρίων ειδικών διαδικασιών υπολογίζεται με τον πολλαπλασιασμό του συντελεστή αποδοχών που ορίζεται στο παράρτημα του LRJ (ήτοι, 17.2) με το βασικό ποσό, το οποίο ανερχόταν σε 181 ευρώ το 2022 και ανέρχεται σε 186 ευρώ για το 2023.

Οι αποδοχές των δικαστών των περιφερειακών δικαστηρίων (πλην του επιδόματος αρχαιότητας) ανέρχονταν σε 2 440,85 ευρώ (μικτά) το 2008 και σε 2 362 ευρώ (μικτά) το 2021, χωρίς να υπολογίζεται το επίδομα αρχαιότητας, λαμβανομένης όμως υπόψη της φορολογικής μεταρρύθμισης του 2019 (συντελεστής 17,2 x βασικό ποσό 177 ευρώ / 1,289 φορολογική μεταβολή). Ως εκ τούτου, ενώ οι αποδοχές των δικαστών φαίνονταν να αυξήθηκαν κατά περίπου 8 % εντός διαστήματος 13 ετών, στην πραγματικότητα η ονομαστική αξία των αποδοχών των δικαστών μειώθηκε κατά 3,2 % απλώς και μόνον λόγω των φορολογικών μεταβολών, ενώ από το τέλος του 2021 οι αποδοχές προσεγγίζουν το επίπεδο του μέσου εθνικού μισθού: το πρώτο τρίμηνο του 2022, ο μέσος εθνικός μισθός στη χώρα [...] ανερχόταν σε 1 729,90 ευρώ (μικτά), ενώ οι μέσες μηνιαίες αποδοχές ενός δικαστή ανέρχονταν σε 3 113,20 ευρώ (μικτά). Επισημαίνεται ότι οι δικαστές που λαμβάνουν τα προαναφερθέντα ποσά αποδοχών υπόκεινται σε ιδιαίτερα αυστηρές προϋποθέσεις: 1) την προϋπόθεση να έχουν άσπογη φήμη, 2) την προϋπόθεση να εργάζονται για σταθερή αμοιβή, ανεξαρτήτως του φόρτου εργασίας (το ωράριο εργασίας των δικαστών δεν ρυθμίζεται για τον λόγο αυτόν), 3) ειδικές προϋποθέσεις υγείας, 4) την προϋπόθεση να μην αναλαμβάνουν οποιαδήποτε άλλη απασχόληση, με εξαίρεση

τη διδασκαλία και τη δημιουργική εργασία (η απαίτηση μη ανταγωνισμού, του άρθρου 113 του Συντάγματος), 5) την προϋπόθεση να δικαιούνται να εργάζονται με πληροφορίες οι οποίες συνιστούν κρατικά μυστικά, 6) περιορισμούς του δικαιώματος έκφρασης απόψεων, και ούτω καθεξής.

Πρέπει να σημειωθεί ότι τα μέγιστα ποσά που προτείνονται στο σημείο 7 των Rekomendacijos dėl civilinės bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą pagalbą maksimalaus dydžio [συστάσεων σχετικά με το μέγιστο ποσό αμοιβής που χορηγείται σε αστικές υποθέσεις για την αρωγή που παρέχεται από δικηγόρο (advokatas) ή ασκούμενο δικηγόρο], οι οποίες εγκρίθηκαν με το διάταγμα 1R-85 του Lietuvos Respublikos teisingumo ministras (υπουργείου δικαιοσύνης της Λιθουανικής Δημοκρατίας), της 2ας Απριλίου 2004, και με απόφαση του Lietuvos advokatų taryba (λιθουανικού δικηγορικού συλλόγου), της 26ης Μαρτίου 2004 (στο εξής: συστάσεις) αναφορικά με τις αμοιβές για νομικές υπηρεσίες που παρέχονται από δικηγόρους σε αστικές υποθέσεις υπολογίζονται με την εφαρμογή των καθορισμένων συντελεστών, βάσει του μέσου μικτού μηνιαίου μισθού [...] στην εθνική οικονομία εντός του τριμήνου που προηγήθηκε του τελευταίου τριμήνου, όπως δημοσιεύθηκε από την Lietuvos statistikos departamentas (λιθουανική στατιστική υπηρεσία). Σύμφωνα με το σημείο 8.19 των συστάσεων, ο συνιστώμενος συντελεστής όσον αφορά το κόστος παροχής νομικής συμβουλής ανά ώρα, την εκπροσώπηση σε δικαστήριο, την προετοιμασία επ' ακροατηρίου συζήτησης ή προκαταρκτικής επ' ακροατηρίου συζήτησης, τη συμμετοχή σε διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνίας συμβιβασμού ή την εκπροσώπηση προσώπου ενώπιον οργάνου επίλυσης διαφορών προ της δικαστικής προσφυγής, σε περίπτωση που η ίδια διαφορά αχθεί στη συνέχεια ενώπιον δικαστηρίου, ανέρχεται σε 0,1. Επομένως, η συνιστώμενη αμοιβή ανά ώρα εργασίας δικηγόρου ανέρχεται σε 179,9 ευρώ (1 799 x 0,1), ενώ η μικτή ωριαία αμοιβή δικαστή περιφερειακού δικαστηρίου, πλην του επιδόματος αρχαιότητας, ανέρχεται κατά προσέγγιση σε 20 ευρώ, και, ως εκ τούτου, οι ημερήσιες αποδοχές του ανέρχονται σε 159,66 ευρώ (3 199,20 / 20 εργάσιμες ημέρες). Βάσει των διατάξεων αυτών, η θέση του δημοσίου, το οποίο είναι επίσης διάδικος, είναι ότι η ελάχιστη ωριαία αμοιβή των δικηγόρων ορίζεται σε κατάλληλο και εύλογο ύψος. Ως εκ τούτου, οι καταβαλλόμενες στους δικαστές αποδοχές εισάγουν διάκριση σε βάρος των δικαστών σε σύγκριση με τους δικηγόρους σε παρόμοια επαγγέλματα, γεγονός που συνιστά παραβίαση των άρθρων 29 και 48 του Συντάγματος, τα οποία επιβάλλουν την υποχρέωση διασφάλισης της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα (υποχρέωση του κράτους να θεσπίζει παρόμοιο μισθολογικό καθεστώς των δικαστών για παρόμοια εργασία) καθώς και του άρθρου 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ).

Οι ενάγοντες στην υπό κρίση υπόθεση εγείρουν ζήτημα ευθύνης του δημοσίου και ζητούν την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν από την παράλειψη του δημοσίου, δεδομένου ότι δεν υφίσταται νομικός μηχανισμός δυνάμενος να κινηθεί από δικαστήριο ή από δικαστή προκειμένου να υποχρεωθούν η εκτελεστική και η νομοθετική εξουσία να καθιερώσουν αμοιβή ανάλογη προς την αξιοπρέπεια, την ευθύνη και τους αυστηρούς περιορισμούς που συνδέονται με

την ιδιότητα του δικαστή, μεταξύ άλλων και όσον αφορά την άσκηση άλλης απασχόλησης.

Το γεγονός ότι το βασικό ποσό δεν θα πρέπει να εξαρτάται από την πολιτική βούληση του Κοινοβουλίου ή της Κυβέρνησης, αλλά από εθνικούς οικονομικούς δείκτες, αναγνωρίστηκε σιωπηρά από την ίδια την Κυβέρνηση, αφ' ής στιγμής άρχισε να εφαρμόζει το κυβερνητικό πρόγραμμα, το οποίο εγκρίθηκε με το ψήφισμα XIV-72 του Κοινοβουλίου της Λιθουανικής Δημοκρατίας, της 11ης Δεκεμβρίου 2020 –η μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης ξεκίνησε προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι αποδοχές των κρατικών υπαλλήλων θα βασίζονται σε οικονομικούς δείκτες.

Κατά το άρθρο 2 ΣΕΕ, η Ένωση βασίζεται στις αξίες του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες. Οι αξίες αυτές είναι κοινές στα κράτη μέλη εντός κοινωνίας που χαρακτηρίζεται από τον πλουραλισμό, την απαγόρευση των διακρίσεων, την ανοχή, τη δικαιοσύνη, την αλληλεγγύη και την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών.

Το άρθρο 6 ΣΕΕ ορίζει ότι η Ένωση αναγνωρίζει τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τις αρχές που περιέχονται στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 7ης Δεκεμβρίου 2000, όπως προσαρμόστηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2007, στο Στρασβούργο (στο εξής: Χάρτης). ο Χάρτης έχει το ίδιο νομικό κύρος με τις Συνθήκες. Οι διατάξεις του Χάρτη δεν συνεπάγονται καμία επέκταση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης, όπως αυτές ορίζονται στις Συνθήκες. Τα δικαιώματα, οι ελευθερίες και οι αρχές του Χάρτη ερμηνεύονται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του Τίτλου VII του Χάρτη που διέπουν την ερμηνεία και την εφαρμογή του και λαμβανομένων δεόντως υπόψη των επεξηγήσεων οι οποίες αναφέρονται στον Χάρτη και στις οποίες μνημονεύονται οι πηγές των εν λόγω διατάξεων (παράγραφος 1). Η Ένωση προσχωρεί στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών. Η προσχώρηση στην εν λόγω Σύμβαση δεν μεταβάλλει τις αρμοδιότητες της Ένωσης όπως ορίζονται στις Συνθήκες (παράγραφος 2). Τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως κατοχυρώνονται από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και όπως απορρέουν από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών, αποτελούν μέρος των γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης.

Στο άρθρο 47 του Χάρτη κατοχυρώνεται το δικαίωμα κάθε προσώπου να δικασθεί η υπόθεσή του δίκαια, δημόσια και εντός εύλογης προθεσμίας, από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο, που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως. Το ίδιο δικαίωμα κατοχυρώνεται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, της ευρωπαϊκής σύμβασης για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών.

Η Λιθουανική Δημοκρατία, με την προσχώρησή της στην Ένωση το 2004, δεσμεύθηκε να σέβεται και να προάγει τις αξίες του άρθρου 2 ΣΕΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 49 και 52 ΣΕΕ.

Κατά το άρθρο 19, παράγραφος 1, [πρώτο] εδάφιο, ΣΕΕ, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Δικαστήριο) εξασφαλίζει την τήρηση του δικαίου κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή των Συνθηκών. Δυνάμει του άρθρου 267 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), το Δικαστήριο αποφαίνεται με προδικαστικές αποφάσεις επί της ερμηνείας των συνθηκών.

Κάθε κράτος μέλος οφείλει, βάσει του άρθρου 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, να διασφαλίζει μεταξύ άλλων ότι τα όργανα τα οποία εντάσσονται, ως «δικαστήρια», υπό την έννοια του δικαίου της Ένωσης, στο εθνικό σύστημα ενδίκων βοηθημάτων στους τομείς που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης και τα οποία, ως εκ τούτου, δύνανται να αποφαίνονται, υπό την ιδιότητα αυτή, επί της εφαρμογής ή της ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης πληρούν τις απαιτήσεις περί αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας (απόφαση της 2ας Μαρτίου 2021, Α.Β. κ.λπ., C-824/18, EU:C:2021:153, σκέψη 112 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι το περιεχόμενο του άρθρου 19 ΣΕΕ επιβάλλει στα εθνικά δικαστήρια και το Δικαστήριο να διασφαλίζουν την πλήρη εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης στο σύνολο των κρατών μελών και την ένδικη προστασία των δικαιωμάτων που οι πολίτες αντλούν από το δίκαιο αυτό (γνωμοδότηση 1/09, 2011, σκέψη 68· γνωμοδότηση 2/13, 2014, σκέψη 175· [απόφαση της 27ης Φεβρουαρίου 2018,] Associação Sindical dos Juizes Portugueses, [C-64/16, EU:C:2018:117], σκέψεις 32 έως 33· [απόφαση της 6ης Μαρτίου 2018,] Achmea, [C-284/16, EU:C:2018:158], σκέψη 36). Στην απόφασή του στην υπόθεση Associação Sindical dos Juizes Portugueses (C-64/16), το Δικαστήριο συνέδεσε την υποχρέωση των κρατών μελών βάσει του άρθρου 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ με το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, επισημαίνοντας ότι κάθε κράτος μέλος οφείλει να διασφαλίζει ότι τα δικαστήρια πληρούν τις απαιτήσεις περί αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, δεδομένου ότι, για τη διασφάλιση της προστασίας αυτής, έχει πρωταρχική σημασία η διαφύλαξη της ανεξαρτησίας των εθνικών δικαστηρίων, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 47, δεύτερο εδάφιο, του Χάρτη, στο οποίο θεσπίζεται, μεταξύ άλλων, η απαίτηση διασφάλισης της πρόσβασης σε ανεξάρτητο δικαστήριο. Τονίστηκε επίσης ότι καταβολή στους δικαστές αποδοχών των οποίων το επίπεδο τελεί σε αναλογία με τη σπουδαιότητα των καθηκόντων που ασκούν αποτελεί εγγύηση σύμφυτη με την ανεξαρτησία των δικαστών.

Η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης αποτελεί μία από τις θεμελιώδεις αρχές του δημοκρατικού κράτους δικαίου, σημαντική αρχή του δικαίου της Ένωσης και συνταγματική αρχή, συνιστώντας αναπόσπαστο μέρος των αρχών της διάκρισης των εξουσιών και του κράτους δικαίου, καθώς και προϋπόθεση για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών. Το Δικαστήριο, στην απόφασή του της 9ης Ιουλίου 2020, Land Hessen (C-272/19, EU:C:C:2020:535), έκρινε ότι «η ανεξαρτησία των δικαστών των κρατών μελών έχει, για διάφορους λόγους, θεμελιώδη σημασία για την έννομη τάξη της Ένωσης. Καταρχάς, αποτελεί

έκφανση της αρχής του κράτους δικαίου, η οποία συγκαταλέγεται μεταξύ των αξιών στις οποίες, κατά το άρθρο 2 ΣΕΕ, βασίζεται η Ένωση και οι οποίες είναι κοινές στα κράτη μέλη, καθώς και του άρθρου 19 ΣΕΕ, το οποίο συγκεκριμενοποιεί την αξία αυτή και αναθέτει το καθήκον ασκήσεως του δικαστικού ελέγχου εντός της ως άνω έννομης τάξης επίσης στα εθνικά δικαστήρια (πρβλ. απόφαση της 27ης Φεβρουαρίου 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, σκέψη 32). Έπειτα, η εν λόγω ανεξαρτησία αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για να διασφαλίζεται στους πολίτες, εντός του πεδίου εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, το προβλεπόμενο στο άρθρο 47 του Χάρτη θεμελιώδες δικαίωμα σε ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστή, το οποίο είναι κεφαλαιώδους σημασίας για τη διασφάλιση της προστασίας του συνόλου των δικαιωμάτων των οποίων απολαύουν οι πολίτες βάσει του δικαίου της Ένωσης (πρβλ., ιδίως, απόφαση της 26ης Μαρτίου 2020, Réexamen Simpson κατά Συμβουλίου και ΗG κατά Επιτροπής, C-542/18 RX-Π και C-543/18 RX-Π, EU:C:2020:232, σκέψεις 70 και 71 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Τέλος, η εν λόγω ανεξαρτησία είναι ουσιώδους σημασίας για την ορθή λειτουργία του συστήματος δικαστικής συνεργασίας το οποίο συνιστά ο μηχανισμός προδικαστικής παραπομπής του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, καθόσον ο μηχανισμός αυτός δύναται να ενεργοποιηθεί μόνο από επιφορτισμένο με την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης όργανο το οποίο ανταποκρίνεται, μεταξύ άλλων, στο προαναφερθέν κριτήριο της ανεξαρτησίας (βλ., ιδίως, απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 2020, Banco de Santander, C-274/14, EU:C:2020:17, σκέψη 56 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία)».

Η αρχή της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης περιλαμβάνει την ανεξαρτησία της χρηματοδότησης της δικαστικής εξουσίας από την εκτελεστική και τη νομοθετική εξουσία. Με την απόφαση [της 5ης Φεβρουαρίου 1963,] Van Gend en Loos, [26/62, EU:C:1963:1], το δικαστήριο έκρινε ότι το δίκαιο της Ένωσης έχει άμεσο αποτέλεσμα. Συναφώς, εν προκειμένω, το εθνικό δικαστήριο πρέπει να εκτιμήσει εάν οι κανόνες που διέπουν τις αποδοχές των δικαστών, κατά τους οποίους το ποσό των αποδοχών των δικαστών εξαρτάται άμεσα από την πολιτική βούληση του Κοινοβουλίου και της Κυβέρνησης, είναι συμβατοί με το δίκαιο της Ένωσης και σέβονται τις αξίες που προστατεύει η Ένωση με το άρθρο 2 ΣΕΕ, καθώς και την αρχή της ανεξαρτησίας της δικαστικής εξουσίας, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη. Επισημαίνεται ότι η υφιστάμενη νομολογία δεν παρέχει τις αναγκαίες διευκρινίσεις επί του ζητήματος αυτού, το οποίο συνιστά, ως εκ τούτου, νέο ζήτημα ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης, το οποίο, κατά το περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο του Βίλνιους, είναι σημαντικό για την ομοιόμορφη εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης από το σύνολο των κρατών μελών.

Εν προκειμένω, το περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο του Βίλνιους, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση επί της ουσίας, πρέπει να αποφανθεί επί της αρχής της ανεξαρτησίας της δικαστικής εξουσίας και δεσμεύεται όχι μόνον από το εθνικό δίκαιο, αλλά και από το δίκαιο της Ένωσης. Είναι αδύνατον να κριθεί, χωρίς οποιαδήποτε διευκρίνιση ως προς το περιεχόμενο της εν λόγω αρχής, η συμβατότητα των διατάξεων του εθνικού δικαίου που διέπουν τις

αποδοχές των δικαστών με την αρχή της ανεξαρτησίας των δικαστών, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 19, παράγραφος 1, ΣΕΕ. Επομένως, η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως από το Δικαστήριο επί του ζητήματος αυτού δεν έχει μόνο γενικό ενδιαφέρον για την ομοιόμορφη εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης, αλλά είναι επίσης αναγκαία για την έκδοση απόφασης στην υπό κρίση υπόθεση.

Συνεπώς, οι απαντήσεις του Δικαστηρίου στα προδικαστικά ερωτήματα που διατυπώνονται στο διατακτικό της παρούσας διάταξης θα έχουν, εν προκειμένω, θεμελιώδη σημασία, δεδομένου ότι το περιεχόμενο της έννοιας της ανεξαρτησίας της δικαστικής εξουσίας και, κατά συνέπεια, το ζήτημα της ευθύνης του δημοσίου και της αποκαταστάσεως της ζημίας που προκλήθηκε από την παράλειψή του εξαρτώνται από την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης.

[...] [σκεπτικό της παραπομπής στο Δικαστήριο]

Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, [...] [παραπομπή σε διατάξεις του δικονομικού δικαίου], το περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο του Βίλνιους,

εκδίδει την ακόλουθη διάταξη:

Τα ακόλουθα ερωτήματα, τα οποία είναι λυσιτελή για την εκδίκαση της υπό κρίση υπόθεσης, υποβάλλονται στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σκοπό την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως:

1. Έχουν οι αξίες της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δικαιοσύνης, που κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ, καθώς και οι διατάξεις του άρθρου 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ την έννοια ότι παρέχουν στη νομοθετική και εκτελεστική εξουσία των κρατών μελών απεριόριστη και αποκλειστική διακριτική ευχέρεια να καθορίζουν, μέσω της εθνικής νομοθεσίας, τις αποδοχές των δικαστών σε ύψος που εξαρτάται αποκλειστικά από τη βούληση της νομοθετικής και της εκτελεστικής εξουσίας;

2. Έχουν οι διατάξεις του άρθρου 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, καθώς και οι διατάξεις του άρθρου 47 του Χάρτη, οι οποίες αφορούν, μεταξύ άλλων, την ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας, την έννοια ότι επιτρέπεται στα κράτη μέλη να θεσπίζουν, μέσω της εθνικής νομοθεσίας, κανόνες που καθορίζουν αποδοχές των δικαστών οι οποίες υπολείπονται των αποδοχών ή των αμοιβών που καθορίζει το κράτος για τους ασκούντες άλλα νομικά επαγγέλματα;

[...] [τυποποιημένη δικονομική διατύπωση και σύνθεση του δικαστηρίου] [...]